

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen, Bajcsy Zsilinszky utca 1. sz. lélemelet (Arany Bika bérház) Tel: 41-13 (7 mellék-állomással). Szerkesztőségi hivatalos órák d. u. 4-11-ig

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal és nyomda: Bajcsy-Zsilinszky-u. 1. sz. (Arany Bika bérház) lélemelet. Tel: 41-13 (7 mellék-állomással.) Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig.

A SZOVJETÚNIÓ UJABB JEGYZÉKÉBEN leleplezte Titoék hazugságait, légből kapott rágalmaikat és árulását

Moszkvából jelenti a TASzSz-troda: A jugoszláv kormány augusztus 20-án jegyzékét intézett a szovjet kormányhoz. Ez a jegyzék a jugoszláv kormány választ tartalmazta a szovjet kormány augusztus 11-i jegyzékére, amelyben a szovjet kormány kifejtette álláspontját az osztrák szerződés megvitatása kapcsán Ausztriával szemben támasztott jugoszláv igényeket illetően.

A szovjet kormány jelen, augusztus 29-i jegyzékében a következő tartalmú választ közölte Jugoszlávia kormányával: A szovjet kormány augusztus 20-án jegyzékét kapott a jugoszláv kormánytól. A jugoszláv kormány új jegyzéke újabb pletykák és légből kapott rágalmak halmaza, amelyekkel a jugoszláv kormány az a célja, hogy álcázza kétkezes politikáját és becsapja Jugoszlávia népeit.

A jugoszláv kormány, amelyet a szovjet kormány augusztus 11-i jegyzéke mint a karintiai szlovének érdekeinek és Jugoszlávia nemzeti jogainak árulóját megcáfollhatatlan tényekkel leleplezett — igyekszik eltüntetni árulásának nyomait, igyekszik kibujni a felelősség alól és a többször megismert hazug és rágalmozó fogásokhoz folyamodik. A szovjet kormány nem azért tartja szükségesnek az alábbi megjegyzések közlését, hogy meggyőzze a jugoszláv kormányt, amely már régóta meggyőződés nélkül él és csak nyugati gazdáinak utasításait követve működik, hanem azért, hogy lerántsa róla a leplet és hozzásegítse Jugoszlávia népeit, hogy megpillanthassák a mostani jugoszláv kormány valódi arcát.

1

A jugoszláv kormány azt állítja, hogy Sztálin Renner osztrák kancellárhoz intézett levelében „garantálta az 1938. évi osztrák határokat” (augusztus 3-i jugoszláv jegyzék) hogy Sztálin ígéretet tett hogy az osztrák határok változatlanok maradnak” hogy Sztálin „minden segítséget megígért az osztrák-jugoszláv határ változatlanosságának megőrzésére: hogy tekintettel erre a szovjet kormány nem támogathatta Jugoszláviának az osztrák határok oly értelemben történő megváltoztatására vonatkozó követelést, hogy Szlovén-Karintiát a Jugoszláv Köztársaságnak adják át. Idézzük Sztálinnak Renner

osztrák kancellárhoz 1945 májusában intézett levelét: „Karl Renner úr önméltóságának Ausztria kancellárjának. Köszönöm Önnek igen tisztelt Elvtársam, április 15-i levelét. Bizonyos lehet afelől, hogy az Ön gondja Ausztria épségét és jólétét illetően az én gondom is. Kész vagyok az erőinkhez és lehetőségeinkhez mérten bármily szükséges segítséget nyújtani Önnek Ausztria számára. Elnézését kérem a késői válaszáért. J. Sztálin.”

Mint látható Sztálin levelében egyetlen szó sincs sem „Ausztria határainak” sem „az 1938. évi osztrák határok garantálásáról”, sem „Ausztria határainak változatlanosságáról”, sem pedig arról, hogy „Ausztria határai változatlanok maradnak”. Mindezt a jugoszláv kormány találta ki és hazudta össze. Sztálin levelét két olyan körülmény idézte elő, amelyek szétválasztással és függetlenséggel elvezették a szovjet kormányt Ausztriától. Egyrészt egyes angol körökben tervek szöttek, hogy Ausztriát Magyarországot és Dél-Németországot egyes részét dunai monarchiává egyesítik. A szovjet kormány határozottan ez ellen a terv ellen foglalt állást, kijelentve, hogy az Ausztria függetlenségének elvesztésével fenyeget, hogy Ausztriának független államnak kell maradnia. Másrészt a szláv államok, köztük Jugoszlávia, bizonyos nacionalista körökben felvetették azt a tervet, hogy osztrák fel Ausztriára és a győztes nemzetek között. A szovjet kormány eppoly határozottan állást foglalt ez ellen is, kijelentve, hogy Ausztria felosztása reakciós intézkedés lenne, amely ellentmond a demokratizmus elveinek, hogy Ausztriának egész államnak kell maradnia.

Ezen az alapon jött létre Sztálin levele. A jugoszláv kormány azt tartja, hogy a nemzetek örendelkezési elve csupán Jugoszláviára és a győztes nemzetekre alkalmazható. Így azonban csupán olyan emberek gondolkoznak, akik az imperialista hódításvágy szellemében nevelkedtek. A demokratizmus ezzel szemben abból indul ki, hogy a nemzetek örendelkezésének elvét alkalmazni kell minden nemzetre, köztük a legyőzött nemzetekre is. Eppen ebből indult ki a szovjet kormány, amikor elvetette mind a dunai monarchia megalakításának ter-

vét, mind pedig Ausztria feldarabolásának tervét.

Vajon ez azt jelenti-e, hogy a szovjet kormány azzal, hogy Ausztria feldarabolása ellen és Ausztria függetlensége mellett foglalt állást, elismerte Ausztria „határainak megváltoztathatatlanosságát”, hogy nem engedhető meg Ausztria határainak módosítása Jugoszlávia javára? Természetesen nem. Egyik vagy másik állam épségére vonatkozó kérdés és ennek az államnak „határai megváltoztathatatlanosságára” vonatkozó kérdés két teljesen különböző problémát jelent. Csak olyan emberek, akik a marxizmus utolsó maradványait is elvesztették, keverhetik össze ezeket egy halomba és tehetnek köztük egyenlőséget. A szovjet kormány állást foglalt Lengyelország felosztása ellen és amellett, hogy minden lengyel földet egy egységes teljes államban egyesítsenek. Jelenti-e ez azt, hogy a szovjet kormány ezel ugyanakkor Lengyelország határainak megváltoztathatatlanosságát mellett foglalt állást, hogy nem tartotta akkor lehetségesnek Lengyelország határainak kiigazítását egyik vagy másik oldal felől? Természetesen nem jelenti. Az ezután következő tények ezt teljes világossággal mutatták meg. Amikor az amerikai politikusok egy része előállt azzal a tervvel, hogy részben osztrák fel Olaszországot és azt követelte, hogy válasszák el Sziciliát Olaszországtól, a szovjet kormány e terv ellen foglalt állást és megvédte Olaszország épségét. Azt jelenti-e ez, hogy a szovjet kormány Olaszország határainak megváltoztathatatlanosságáért szállt szóra, hogy nem tartotta lehetségesnek Olaszország határainak kiigazítását Jugoszlávia javára? Természetesen nem azt jelenti. Az ezt követő tények egész világosan megmutatták ezt. Ugyanezt kell elmondani Ausztriáról is. A szovjet kormány Ausztria épsége mellett állott és áll továbbra is. Azt jelenti-e ez, hogy ezel együtt Ausztria határainak megváltoztathatatlanossága mellett nyilatkozik, hogy nem találta lehetségesnek Ausztria határainak kiigazítását Jugoszlávia javára? Világos, hogy nem ezt jelenti. Az ezt követő események teljes világossággal megmutatták ezt, mert a szovjet kormány Ausztria épségét védelmezte ugyanakkor az osztrák határoknak Jugoszlávia javára történő kiigazításának szükségessége mellett foglalt állást.

Nem lehet kétséges, hogy Jugoszlávia megkapta volna Szlovén-Karintiát ha a jugoszláv

kormány nem viselkedett volna gyáván és gyávaságra következőkben nem árulta volna el Jugoszlávia nemzeti jogait.

2

A jugoszláv kormány, felismerve, hogy Sztálinnak Rennerhez intézett leveléről hangoztatott rágalmozó kitalálással tarthatatlanságok a rágalmozó kitalálásoknak más fajtájához folyamodik és jegyzékében azt állítja, hogy a szovjet kormány nem látta már tovább lehetségesnek Jugoszláviának a Szlovén-Karintiára vonatkozó régi igényei védelmezését — amelyekről a jugoszláv kormány lemondott — állítolag azért, mert ennek fejében még külön 50 millió dollárt kapott akkor, amikor az osztrák szovjet vagyont az osztrák kormány eladták. Mint ismeretes, a Szovjet-únió a potsdami értekezlet döntésének megfelelően tulajdonjogot kapott a Kelet-Ausztriában található német vagyontárgyakra, éppúgy mint Anglia, az USA és Franciaország tulajdonjogot kapott a Nyugat-Ausztriában, Nyugat-Európában és az amerikai országokban található német vagyontárgyakra. A szovjet kormány Ausztriára kívánságának megfelelően beleegyezett, hogy megfelelő kompenzáció ellenében eladja Ausztriának ennek a vagyonnak egy részét. És íme, a jugoszláv kormány azt állítja, hogy „a szovjet kormány beleegyezve abba, hogy a karintiai szlovének osztrák kormányzat alatt maradjanak, saját hasznára kivonta, hogy az Ausztriában található német tulajdonért nekik járó kárpótást 50 millió dollárral felelték”, hogy ezzel kapcsolatosan a szovjet kormány az említett vagyont nem 100 millió dollár: kell kapnia, amint ezt a szovjet kormány állítolag követelte, hanem 150 millió dollárt.

Nem gondoltuk, hogy a jugoszláv kormány oly mélyre süllyedhet, hogy a Szovjetúnióról annyire oszmányul és aljasul vélekedjék. Kétségtelen, hogy csak a szocializmus és demokrácia árulói és minden emberségből kivetkőzött féktelen fasiztákká vált emberek képesek a Szovjetúnióról és kormányáról annyire pimaszul és zabolátlanul fecsegni.

A jugoszláv kormány állításainak minden szava hazugság. Nem igaz, hogy a szovjet kormány 100 millió dollárt követelt kárpótásul a vagyontárgyakért. A valóságban a szovjet kormány 200 millió dollárt követelt. Nem igaz, hogy a szovjet kormány 50 millió dollárral többet kap a megállapított árnál. A valóságban a megállapított árnál 50 millió dollárral kevesebbet kap. Nem igaz, hogy Karintiát kérdésének valami köze van az ausztriai szovjet vagyont eladásához, mert még a jugoszláv

kormány a jas feltételezése mellett sincs itt helye Szlovén-Karintiára kérdésének. Mindezt a jugoszláv kormány agyalta ki és hazudta össze.

Nem, Urak! Nem a szovjet kormány, hanem a jugoszláv kormány árulta el a karintiai szlovének érdekeit, minthogy még 1947-ben lemondott minden területi igényéről Ausztriával szemben. Van egy okmány — Kérdések A. J. Visinszkijhez 1947 április 20-án írt levele — amelyben a jugoszláv kormány lemond Szlovén-Karintiáról és csupán arra szorítkozik, hogy két villamoserőtelep igazgatásában különleges jogokat kapjon. Az okmány a következőket mondja:

„A kérdést kisebb hárfkigazítással el lehet intézni. Erre vonatkozó két változatot terjeszték Ön elé. a) Végső esetben, ez meg lehet oldani azáltal, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaságnak különleges jogokat biztosítsanak ezen erőműtelepek igazgatásában. Ez elől az áruló okmány elől a jugoszláv kormány épp úgy nem térhet ki, ahogy nem térhet ki saját árnyéka elől.

Figyelme: érdemel, hogy ugyanakkor amikor a jugoszláv kormány Kardelj levelében lemondott Szlovén-Karintiáról, a szovjet küldöttség a külügyminiszterek tanácsának moszkvai ülésén 1947 április 21-én, egy nappal később Kardelj levelének vétele után kijelentette:

„A szovjet küldöttség indokoltan ismert el a jugoszláv kormányt az a javaslatát, hogy egyesítsék Szlovén-Karintiát Szlovéniával, amely Jugoszlávia területéhez tartozik, továbbá Stájerország szlovénlakta területére vonatkozó javaslatát és azt a javaslatát, hogy adjanak a burgenlandi horvátoknak különleges szabályzatot, amely biztosítja ezek nemzetiségi jogait, miként ezt a jugoszláv küldöttségnek az az emlékirata fejtette ki, amely 1947 január 22-én terjesztettek Londonban a külügyminiszterek helyetteseinek értekezletére elő. A szovjet küldöttség támogatja a fent említett javaslatokat.”

Mint ismeretes, a szovjet küldöttségnek ez a nyilatkozatát a továbbiakban beleveték a külügyminiszterek tanácsának az ausztriai szerződés ügyében 1947 októberében készített jelentésébe.

Van egy másik okmány is. A jugoszláv kormány 1949 augusztus 3-án kelt jegyzékében kijelentette, hogy „a jugoszláv kormányt azokról a javaslatokról, amelyeket 1947 június 14-én fejtettek ki Noel Baker angol miniszter előtt, a Szovjetúnió kormányát még 1947 április 20-án tájékoztattak abban a levélben, amelyet A. J. Visinszkij miniszternek küldtek”, azaz Kardelj fentebb említett levelében.

Ugy módon a jugoszláv kormány augusztus 3-i jegyzékében ismerte, hogy az angol kormányt a jugoszláv kormány 1947 júniusában tájékoztatta arról, hogy lemond Szlovén-Karintiáról. Mindezen mindennemű területi igényéről Ausztriával szemben. Ezzel nemcsak Anglia kormánya, hanem az Egyesült Államok és Franciaország kormányai is, amelyek az Ausztriával szemben támasztott jugoszláv igényekre vonatkozólag közös elutasító vonalat követtek, értesíttek arról, hogy a jugoszláv kormány — a látszat kedvéért fenntartva a külügyminiszterek tanácsában Szlovén-Karintiára vonatkozó területi igényeivel kapcsolatos formális kijelentéseit —, valójában lemondott ezekről az igényekről és elárulta a Karintiában élő szlovének érdekeit és Jugoszláviai nemzeti jogait.

Ezek után teljesen nyilvánvaló, hogy hazug a jugoszláv kormány augusztus 20-i jegyzékében tett kijelentése, amelyben azt mondja, hogy „mindenki előtt ismeretes, hogy Jugoszlávia kormánya sohasem mondotta el Szlovén-Karintiára visszacsatolásáról és nem szánt meg ezért harcolni...”

A jugoszláv kormány hazugsága és kétkulacossága ennél nyilvánvalóbb, minthogy az angol miniszterekkel az említett tárgya sokat a szovjet kormány elől eltitkolva, a Szovjetunió háta mögött folytatták. Mint ismeretes, Kardelj április 20-i levele egy szót sem szor arról, hogy a jugoszláv kormány tájékoztatói szándékok Anglia kormányát a Szlovén-Karintiára vonatkozóan tett engedélyeiről. A szovjet kormány előtt semmi sem volt ismeretes ezekről a tárgyalásokról egészen addig a pillanatig, amikor 1947 júliusában Jugoszlávia egyik képviselője Bécsben az ausztriai szovjet politikai tanácsos helyettesével folytatott beszélgetés során el nem szólt magát erről. Csak ezután fordult a szovjet kormány belgrádi nagykövete újján kérdése a jugoszláv kormányhoz, hogy teremtsen világosságot: ebben a kérdésben. 1947 augusztus 5-én beszélgetés folyt. A I. I. Lavrentyev szovjet nagykövet s Tito miniszterelnök és helyettese, Kardelj között. A szovjet nagykövet kérésére, hogy tájékoztassák a szovjet kormányt azokról a tárgyalásokról, amelyeket Noel Bakertől folytak Belgrádban, Tito eleinte kijelentette, hogy ezeken a tárgyalásokon a jugoszláv kormány kitarított a Szlovén-Karintiával kapcsolatos hivatalos javaslati mellett, amelyet a külügyminiszterek tanácsa elé terjesztett, de E. Kardelj nyomban kijavította, amennyiben ismerte, hogy Noel Bakert a Szlovén-Karintiával kapcsolatos minimális területi igényekről is tájékoztatták. A jugoszláv kormány 1949 augusztus 3-i jegyzékéből azonban ismeretessé vált, hogy Noel Baker angol miniszterrel közölték a jugoszláv kormányt azokat a javaslati amelyeket Kardelj 1947 április 20-i levele fejtett ki és amelyek a jugoszláv kormányt a Szlovén-Karintiára vonatkozó mindennemű területi igényéről való lemondását foglalták magukban.

Ezek a tények elsősorban arról tanuszkodnak, hogy a jugoszláv kormány még 1947 nyarán tájékoztatta az angol kormányt a Szlovén-Karintiára vonatkozó területi igényekről való lemondásáról, eltitkolva ezt a Szovjetunió kormánya elől. Másodszor, ezek a tények arról tanuszkodnak, hogy a jugoszláv kormány kétkulacosan viselkedett mind 1947-ben, mind pedig később is, amikor olyan színen tűntette fel magát, mintha küzdene Szlovén-Karintiáért, noha valójában a jugoszláv kormány már két évvel ezelőtt az angol kormány képviselői előtt közzétette azokban lemondott Szlovén-Karintiáról. Harmadszor ezek a tények arról tanuszkodnak, hogy a nyugati hatalmak, miután tájékozva voltak arról, hogy Jugoszlávia lemondott Szlovén-Karintiáról, még áesebben láthatnak

fel a jugoszláv területi igények ellen, ami lehetetlenné tette a szovjet kormány számára, hogy sikert érjen el a jugoszláv igények megvédése ügyében.

Mi magyarázzuk a jugoszláv kormányt az arról magyarázatát. Szlovén-Karintiával kapcsolatban és ezt az aljas kétkulacosságot a Szovjetunióval szemben? Milyen célt követett ezzel?

Nyilvánvaló, hogy ezzel azt a célt követte, hogy mesterségesen nézeteltérést szítson a külügyminiszterek tanácsában. Ezt a jugoszláv kormány, Anglia, az Egyesült Államok és Franciaország szélsőséges, leginkább agresszív imperialista körének érdekében tette, mely köröknek érdekük fűződik ahhoz, hogy fennartsák az ellenséges hangulatot a Szovjetunió iránt és a háborús hisztériát.

Ebben az esetben a jugoszláv kormány a Szovjetunió ellenfeleként és ellenségeként, mint a külföldi imperialista körök ügynöke lépett fel.

Amikor a jugoszláv kormányt az a sötét játéka nyilvánvalóvá válik, a szovjet kormány természetesen nem kívánt részese lenni ennek a piszkos politikának, amellyel a jugoszláv kormány becsapja Jugoszlávia népeit.

Világos az is, hogy a szovjet kormány ezután már nem léphetett fel Jugoszlávia területi igényeinek védelmében, minthogy a jugoszláv kormány, mint az most kiderült, maga mondott le ezekről az igényekről, amikor 1947-ben titokban megegyezt az angol kormány képviselőivel és ezzel a szovjet kormány számára lehetetlenné tette a jugoszláv igények további védelmezését.

3

Mivel a jugoszláv kormány érzi kapitulációs helyzetének reménytelenségét Szlovén-Karintia kérdésében és látja, hogy nem sikerül a közvélemény elől eltitkolnia Kardelj levelét, amelyben a jugoszláv kormány lemond Szlovén-Karintiáról, a rágalmozó kitalálások harmadik változatához folyamodik. Azt állítja, hogy a szovjet küldöttek ösztönözték a jugoszláv kormányt, hogy az Ausztriával szemben támasztott jugoszláv területi igények kérdésében egyezkedjék a nyugati hatalmakkal és hogy a jugoszláv kormány „csak azért volt hajlandó ebben a kérdésben engedelményeket tenni mert ezt a szovjet kormány követelte”.

Igaz, hogy a szovjet küldöttek a négy hatalom képviselőinek Moszkvában, Bécsben és Londonban 1947-ben, 1948-ban és 1949-ben tartott tanácskozásain, ahol beszédekben nyilatalt és becsgületekben védelmeztek Jugoszláviának Ausztriával szemben támasztott területi és minden egyéb igényeit leplezték a jugoszláv kormányt az a hazug állítását. A jugoszláv kormány mégis igyekszik elrejteni ezek elől a tények elől és jobbnak látja pletykákkal foglalkozni.

Igaz, hogy a szovjet kormány leplezte a jugoszláv kormányt az a hazug állítását augusztus 11-i jegyzékében emlékeztette, hogy 1947 novemberében a Szovjetunió jugoszláviai nagykövete a jugoszláv külügyminiszter megkeresésére az utóbbival közölte: a Szovjetunió nem lát okot arra, hogy Jugoszlávia Ausztriával szemben érdeklődjen területi igényeit. A jugoszláv kormány mégis elcsiklik e tény felett, úgy tesz, mintha nem venné észre.

Az igazság az, hogy a szovjet kormány leplezte a jugoszláv kormányt ezen állításának hazug voltát és augusztus 11-i jegyzékében emlékeztetett arra, hogy 1948-ban a Szovjetunió jugoszláviai nagykövete ismét megerősítette a szovjet kormányt a jugoszláv területi igények csökkentésének időszertűlten voltára vonatkozó állásfoglalást és ugyanakkor leplezte Bebernek Londonban tanúsított több mint gyanús magatartását. A jugoszláv kormány azonban itt is elcsiklik e tény felett és vaknak teteti magát.

Miről beszélnek a tények, ha nem arról, hogy a jugoszláv kormány gazul rágalmozza a szovjet kormányt és képviselőit, azt állítva, hogy azok ösztönözték a ju-

goszláv kormányt, hogy mondjon le Jugoszlávia területi igényeiről és hogy a jugoszláv kormány csak azért volt hajlandó területi engedelményeket tenni, „mert a szovjet kormány ezt követelte”?

Felmerül a kérdés: Ha a szovjet kormány területi engedelményekre ösztönözte a jugoszláv kormányt, miért nem kapcsolódott Kardelj leveléhez és miért nem egyezett bele a jugoszláv kormányt e levélben kifejtett javaslataiba, melyek Jugoszlávia területi igényeinek teljes vagy részleges feladását ajánlották. Mivel magyarázható ez?

Valóban, ha a szovjet kormány a jugoszláv kormányt területi engedelményekre biztatta, úgy miért nem értett egyet Kardelj levelével? Gondolt-e valaha erre a jugoszláv kormány?

Nem gondolja-e a jugoszláv kormány, hogy ennek a kérdésnek már pusztá letevése is rombadönti a jugoszláv kormányt mindazon rágalmozó kitalálásait, amelyek szerint a szovjet kormány állítólag arra ösztönözte a jugoszláv kormányt, hogy mondjon le Jugoszlávia területi igényeiről.

Megengedhető-e egyáltalán a lemondás a maximális területi követelésekről? Megengedhető-e adott esetben a maximális területi igényeknek minimálisakkal történő felcserélése? Igen, megengedhető, de csak két feltétel mellett: ha ez a szükségesség írja elő, azaz nincs remény, hogy az adott pillanatban a maximális követelések megvalósuljanak és ha a jugoszláv kormány felelősséget vállal az ilyen engedelményekért. Miért nem egyezett bele a szovjet kormány Kardelj javaslataiba? Először azért, mert a Kardelj javaslati engedelményeket nem okolta meg a szükségesség, azaz lehetőség volt a maximális területi követelések megvalósítására. Másodszor azért mert a jugoszláv kormány nem vállalt felelősséget a Kardelj levelében körülírt területi engedelményekért. A jugoszláv kormány azt akarta, hogy az engedelményekért ne ő, hanem a szovjet kormány vállalja a felelősséget. Természetes, hogy a szovjet kormány nem egyezhetett bele ilyen Jugoszlávia népeinek becsapására irányuló szelámas mesterkedésekbe.

A jugoszláv kormány úgy igyekszik beállítani a dolgot, mintha Kardelj annak következtében küldte volna levelét Visinszkijnek, hogy a szovjet képviselők kompromisszumos megoldásra törekedtek Szlovén-Karintia kérdésében hogy Kardelj levele fiv módon válasz Visinszkij javaslataira. Csakhogy Kardelj levelében még csak célzás sincs arra, hogy a válasz valamiféle javaslatokra, vagy még inkább a szovjet képviselők követeléseire. Ellenkezőleg E. Kardelj levele nem hagy kétséget a felől, hogy nem válaszolt írták a szovjet képviselők valamilyen „követeléseire” hanem magának Kardeljnek kezdeményezésére. Ez látható Kardelj levelének első mondatából:

„Mivel fennáll a lehetőség, hogy Jugoszláviának Ausztriával szemben támasztott területi követeléseit jelenlegi formájukban teljes egészében el fogják vetni és ha Ön új javaslatot kíván tenni, én ebben az esetben felhívom figyelmét azokra a kérdésekre, amelyek a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság számára annyira fontosak, hogy szükség volna rájuk nézve pozitív megoldást találni”.

Mint látható, Kardelj levele nem válasz Visinszkijnek valamilyen javaslatára, vagy követelésére. Mert ha Kardelj levele válasz lett volna Visinszkij valamilyen javaslatára vagy követelésére, akkor ebben ez állt volna: „Mivel Ön új javaslatot kíván tenni” vagy „tekintve, hogy Ön új javaslatot szándékozik tenni.” Csakhogy a levélben valamilyen módon megpedig: „Ha Ön új javaslatot kíván tenni.” Következésképp Kardelj levele nem válasz Visinszkij valamilyen javaslatára vagy követelésére, hanem Visinszkijhez intézett kérdés: Nem kíván-e Ön új javaslatot tenni?

Mint ismeretes, a szovjet kormány Kardelj kérdésére tagadólág válaszolt, azaz azt mondotta, hogy nem kíván olyan új javaslatot tenni, amely revizió alá veszi Jugoszláviának Szlovén-Karintiára vonatkozólag támasztott igényeit. A

szovjet kormány azt felelte, hogy nincs szükség a jugoszláv igények felülvizsgálatára és ha a jugoszláv kormány kitar álláspontja mellett, akkor magára kell vállalnia a felelősséget a területi engedelményekért és csak abban az esetben, ha a jugoszláv kormány magára vállalja a felelősséget ezekért az engedelményekért, lesz a szovjet kormány hajlandó arra, hogy a külügyminiszterek tanácsában védelmébe vegye ezt az új álláspontot, mint a jugoszláv kormány álláspontját.

Mint ismeretes a jugoszláv kormány a szovjet kormányra igyekezett hárítani a területi engedelményeket és nem vállalta magára a felelősséget ezekért az engedelményekért, mert el akarta titkolni Jugoszlávia népei elől új kapitulációs álláspontját.

A világosság kedvéért mi alább idézzük Kardelj levelének azt a részét, amely a jugoszláv kormányt Jugoszlávia területi igényeiről való lemondására vonatkozik.

Moszkva, 1947 április 20.

Igen tisztelt Visinszkij elvtárs!

Mivel fennforog az a lehetőség, hogy az Ausztriával szemben emelt jugoszláv területi követeléseket jelenlegi formájukban teljes egészében el fogják vetni és ha Ön új javaslatot kíván tenni, ebben az esetben fel kívánom hívni az Ön figyelmét olyan kérdésekre, amelyek a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság számára annyira fontosak, hogy szükséges volna számukra pozitív megoldást találni. Ezeknek a kérdéseknek pozitív megoldása a legminimálisabb kielégítést jelentené azoknak a követeléseknek, amelyeket a jugoszláv területi igények tartalmaznak. Az első kérdés a Zsvabek és Labod villamoserőműtelepre vonatkozik. A miniszterek tanácsa előtt mondott beszámolóban hangsúlyoztam, milyen különleges fontossággal bírnak a villamoserőműtelepek a jugoszláv elektromos ipar számára.

A kérdést meg lehet oldani kisebb határkiigazítással és erre ányujtok Önnek egy tervet két változatban. Végül eseten pedig a kérdést meg lehet oldani úgy is, hogy a Jugoszláv Szövetségi Népköztársaság különleges jogokat biztosítanak ezen erőművek igazgatásában. Mellekelem egy ilyen megoldás tervét.

A második kérdés a karinthiai szlovének nemzeti jogainak különleges védelmére vonatkozik. Mindama tapasztalatok után, amelyeket a szlovén nép Ausztriával kapcsolatban szerzett, csaknem biztosra vehető, hogy a szerződés aláírása után erőteljes németesítés kísérletek kezdődnek. Még azok a demagóg intézkedések is (például a kétnyelvű iskolák helyreállítása) amelyek Ausztria Németországgal összekapcsolása után tett Karintiában — legalább is papíron —, hogy nemzetiégi téren túrelmnek mutassa magát, ma már ténylegesen nem valósulnak meg. Nagy jelentősége volna tehát ezért annak, ha a szerződésben el lehetne érni, hogy a már törvényerőre emelkedett intézkedéseket kiegészítsék és mint a szerződés alkotórészei, teljes egészében a négy hatalom ellenőrzése alá kerüljenek. Mellekelem egy ilyen módzat fő alapelveinek tervezetét.

Felhasználom az alkalmat, hogy üdvözöljem Önt. Teljes tisztelettel Kardelj.

I. VÁLTOZAT

Az első változat a Pliberzsi (Bleiburg) közigazgatási körzetet, a moztani osztrák-jugoszláv határ a Dráva és Bisztrica (Feistritz) és Blato (Moos) községek nyugati határa közti területet öleli fel, valamint Labod (Lavamünd) községet a Dráva északi oldalán és Rud (Ruden) községnek azt a részét, amely a Dráva felé esik és ahelyett a község másik részétől a 882 magsági ponton áthaladó vonal választ el. Ugy módon a kijelölt terület 210 négyzetkilométer nagyságú és az 1934. évi osztrák népszámlálás szerint 9396 lakója van.

Az említett terület néprajzi összetételét a mellékelt táblázatok alapján részletesen át lehet tekinteni. Az 1910. évi osztrák népszámlálás amelyet, mint ismeretes, a szlovének hátrányára hajtottak végre, ugyancsak bizonyítja, hogy ezen a területen a szlovéneknek nyilvánvaló többségük van (16.696 szlovén, 2378 német).

Az 1920. évi népszavazás alkalmával a terület lakosságának többsége Jugoszlávia javára szavazott.

II. VÁLTOZAT

A második változat a Drávától délre magában foglalja Libeliche (Leifling) és Zsvabek (Schwabek) községet és a Dráva föl északra Labod (Lavamünd) községet, valamint Rude (Ruden) község kisebb részét. Ez a tervet megközelítően 63 négyzetkilométernyi területet foglal magában, melynek az 1944. évi osztrák népszámlálás szerint 3150 lakosa volt.

A néprajzi összetétel valamivel rosszabb, mint az első változatban minthogy Labod községet, melyben a változat szerint a lakosság többsége él, „erősen elnémetesítették.”

4

A jugoszláv kormány augusztus 20-i jegyzékében követeli a szovjet kormánytól, hogy az illetékes tisztelettel, sőt szerette tel viselkedjen iránta és hogy ez a tisztelet és szerep eljusson kifejezésre a jugoszláv kormányhoz intézett szovjet jegyzékekben, hogy a jegyzékek ne tartalmazzanak olymit, ami sértené a jugoszláv kormány önméltóságát, vagy megbántaná a jugoszláv kormányt. A jugoszláv kormány azt állítja, hogy így kívánják ezt a „nemzetközi szabályok”.

A szovjet kormány kénytelen megállapítani, hogy a jugoszláv kormány lehetetlen kívánta tőle.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a jugoszláv kormány dezertált a szocializmus és demokrácia táborából, átszökött az imperializmus és fasiszta táborába. Meg kell jegyezni, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény nem jászeli a szökevényeket. Még kevésbé tájál valami, szeretethez hasonlóan érzést a szökevények iránt. Mi több: mindenki előtt ismeretes, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény megvéd a szökevényeket.

Természetesen a szökevényeknek többsége fajtája van. Vannak véletlenül de dezertőrök, akik gyávaaságból követték el tetteiket, remélvén, hogy így megmenntetik bőrüket. Vannak másfajta, rosszakaratú dezertőrök is. Ezek nemcsak azért dezertáltak, hogy bőrüket megmentsék, hanem azért is, hogy ársanak annak a tábornak, ahonnan megszöktek. Meg kell állapítani — bármennyire szomorú is ez —, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény a jugoszláv kormányt nem a véteiben, hanem a rosszakaratú dezertőrök közé sorolják.

Meg kell állapítani továbbá, hogy a rosszakaratú dezertőröknek is több fajtája van. Vannak rosszakaratú dezertőrök, akik érzik bűnüket, súlyosan átélják gyűnyüket és igyekeznek észrevételek maradni, elrejtőzni a világ szeme elől, majdnem csak szerényen viselkednek. Vannak azonban olyan rosszakaratú dezertőrök is akik szívesen küldik jövedelmüket mesterségük esmínak, hingszkodva dicsekednek dezertálásukkal, mintha az valamiféle hősiesség lenne, a szíre lépnek, melyből megszöktek, szemérméletlenül dicsekednek azzal, hogy bármikor megugathatják azt a táborot, hogy következképpen nem valami közönséges dezertőrök, hanem hősök. Ponosan úgy, mint Krilov meséjében: „Ej, a vakarc olyan erőnek képzelt magát, hogy megugatta az elefántot!”

Meg kell állapítani — bármennyire szomorú is ez —, hogy a szovjet emberek és a szovjet közvélemény a jugoszláv kormányt éppen az ilyen rosszakaratú, dicsekvő dezertőrök közé sorolja.

Tyen az az általános léggör, amelynek közepete a szovjet kormányt végeznie kell munkáját.

Reméljük, hogy a jugoszláv kormány megérti, hogy nem számíthat a szovjet kormány részéről kedvességre és még kevésbé tiszteletre.

Moszkva, 1949 augusztus 29.

Akik a tanulásban és a munkában élenjárnak

Látogatás az ország legjobb gépállomása legjobb brigádjánál

Kunmadaras már nagyközségnek számít és rendezett: utcai felüljárók és tiszták. Belleszkeklik a lipos alföldi tájba, magas épületek nem nagyon lát az ember. De híres épületek annál inkább...

Enek a hírnévnek nincs még patinája, mint régi nagyságok díszsírhelyeinek, hiszen amiről beszélünk, nem más, mint az erőteljes munkakedvtől duzzadó kunmadarasi gépállomás épülete. A gépállomás dolgozóinak vasárnap adták át a gyönyörű szép piros vándorzászlót, emelték a szolnoki gépállomás alközpont legjobb gépállomása kaptak. És mert a szolnoki alközpont az ország összes alközpontjait között első lett a versenyben, világos, hogy így a kunmadarasi gépállomás a legjobb az ország összes gépállomásai között.

AZ A HÍRES DÓZSA BRIGÁD

Összel létesült a gépállomás és már tevékenyen résztvettek az őszi munkákban. Tavasszal már ké brigád alakult, a Petőfi és Dózsa nevű viselő brigád, mely azonnali versenybe is állt, a mezőhegyesiek versenykihívására. Hamarabb fejezték be a munkákat. A Dózsa brigád holdanként 43 üres méteres eredményt, a Petőfi 351 üres méteres eredményt ért el. Üzemanyagszükségletük 59,01, illetve 74,22 szálék, ami szintén igen jó eredmény.

Beszélgünk Kovács Imre brigádfőnökkel, 40 év körüli csendes halkszavú ember. Elmunkák. Szakmailag emellett a legkiválóbban képzett. A siker titkáról beszél.

— A brigádok úgy érték el a jó eredményeket, hogy előre beszervezték a területeket. Minden traktoristát két traktorista van ezek közül egy mindig előre ment szemrevételezni a terepet és a helyet. Így elkerültük a felesleges munkálást és az üresjáratkilométer, a minimálisra csökkentjük. Előre megbeszéljük a dolgozó paraszttal a gép beállítását, így ő is jól jár. De nemcsak megbeszéljük, még a talajt is előre megvizsgáljuk. Nem kiméltük magunkat, éjjel-nappal dolgoztunk. És soha egy percre sem szakadt meg az összeköttetés a két brigád és azoknak a traktorai között.

A SZÁNTÁSI SZERZŐDÉSEK

— Így tehát — mondja tovább Kovács Imre — a gépállomások dolgozóinak jó munkája nyomán elnyertük a legjobb gépállomások kitüntetését. Büszkék vagyunk erre a zászlóra — mutat a hatalmas piros selyemszálóra, melynek egyik oldalát a gyönyörű új közársasági címer díszíti, és másik oldalán aranyugraszós órájú csillag látható búzakoszorúval. Egyik oldalán felírás: „A szocialista munkaverseny élen járó gépállomásának a DEPOSZ központ vándorzászlója”. A másik oldalon egy Sztálini idézet: „Verseny a szocialista építőknek kommunista módszerre.”

— Ezért a kitüntetésért érdemes dolgozni — folytatja tovább Kovács Imre —, és mi újra belefeksünk a munkába. Itt vannak az új szántási szerződések. Még nagyobb munkát jelentenek. Már megosztottuk a szerződésrészletet és a szerződések nagy részét is, de persze egyre jönnek az új jelentkezők. Itt kapcsolódik be a mi politikai és felvilágosító munkánk. Tavalyi példákra mutatunk rá. Hogyan szántottak akkor, milyen hátrányos volt a mi szántásunkkal szemben. Szerencsére itt vannak az élő példák. Ahol mi

szántottunk, szebb, jobb és több lett, mint a mellettünk lévő földeken, ahol éppen csak megüti az átlagot. Persze azoknak a tulajdonosai most hozzánk jönnek szerződni nemcsak szántásra és vetésre, hanem tarlóhántásra és más munkákra is.

POLAI ERZSÉBET FONTOS KIJELENTÉSE

Vannak a gépállomásnál női dolgozói is. A legjobbról emlékezünk is meg. Polai Erzsébet, a kunmadarasi gépállomás fiatal traktoristája előttünk jelenti ki:

— Mi egyenlő jogokat élvezünk a férfiakkal. Mi azt akarjuk, hogy egyenlő munkát is végezzünk. A mi munkánk már bebizonyította, hogy érdemesek vagyunk arra, hogy a gépállomás traktoristái legyünk. A demokrácia adta a nők egyenjogúsítását. Rákosi Máttyás és a Magyar Dolgozók Pártja mutatta az utat, amelyen mi nők is haladunk a szocializmus építésében.

Hubai János traktorista is nyilatkozik:

Érdekes mezőgazdasági újítások

Az újítómozgalom egyre jobban terjed a falvakban is, bizonyosága ennek, hogy a legutóbbi bejelentett újítások között több mezőgazdasági jellegű találunk.

UJRENDSZERŰ VETŐGÉP

A Hortobágyon folyó nagyszabású tervmunka során már több érdekes újítás került felszínre. Az itteni dolgozók is bekapcsolódtak az újító mozgalomba és keresik a gyorsabb, jobb, praktikusabb megoldásokat.

— Most folyik egy új árasztási módszer kikísérletezése — mondják. Aztán itt van a Csáky-féle vetőgép újítás, amit szakemberek a következőkben ismertetnek:

— A traktorvontatású hármas vetőgép főrésze a vetőgéphez méretezett kb 6 m hosszú, 18x18 cm akácárud. Ennek két végére az újító kocsiféltengelyt szerelt fel es ennek két végére két különböző nagyságú keréket alkalmazott. Az egyik kerék átmérője 30 cm. Ez a szélesség azért fontos, hogy a kerék ne süllyedjen be a talajba és ne húzzon barázdát. A nagyobbik kerék mindig a rövidebb vonalra kerül, mert az a kerék többször fordul nagyobb ívben, mint a kisebbik, amely a fordulónál majdnem egy helyben fordul. A gerendára az újító széles vaslapokat erősített, amelyeken hátrafelé négyzetes, elől gömbölyű lyukak vannak. A hátsó lyukak levő lyukakat azért célszerűnek tartják, hogy a gerendát arányosan (arizszerint) 80x80 mm-es szögvasalással csatlakoztassuk a traktorhoz. A gerenda hosszúsága természetesen a vontatott vetőgépek nagyságától függ.

Kína, Vietnám és Mongólia küldöttei ma keresztül utaznak Debrecenen

Ma délután 14 óra 52 perckor érkezik Debrecenbe a kínai, vietnami és mongóliai küldöttek külvonala. A küldöttek több mint egy órát tartózkodnak a debreceni állomáson, ahol fogadásukra megjelenik a város a Magyar Dolgozók Pártja, a tömegszervezetek és nagyszámban az ifjúság küldöttsége. A küldöttség érkezésének hírére lázas készülődés indult meg Debrecenben, hiszen a külföldiek csoportjában a kínaiak „régi” ismerőseink onnan, mikor Mao-Ce-Tung hős népének fiataljai hatalmas és színpompás kultúrműsorral léptek fel Debrecenben a Déri

— En mint honvéd hátravadász teljesítem eddig szolgálatait. A demokrácia most a gépállomásra állított be. Itt akarom szolgálni a népköztársaság építését.

Fazekas Bálint azt is elmondja, hogy a gépállomás két győztes brigádját 3-3 ezer forint pénzzal jutalmazták a jó munka érdeméért.

Megérdemlik. Mert Kunmadarason bent a gépállomás székházában, és kint a község szélén levő gépüzemben egyforma lelkesedéssel dolgozik munkaversenyben a gépállomás minden tagja. Komoly szakmai és eméleti felkészüléssel dolgoznak és munkájuk mellett mindig időt szakisztanak a politikai nevelő munkára is.

Bizonyos, hogy az őszi szántási szerződések megkötésében is helyt állnak, hiszen minden figyelmüket átfordítják a legfontosabb, legidősebb kérdésekre felé fordítják.

Peldájuk tegye jobbá a hajdúmegyei gépállomások szintén jó és kitüntetett munkáját.

Az egyes vonóhorgokat az egymás mellett 2 vetőgép felhosszúságában helyezték el. A vonólánc minden vetőgépénél olyan hosszú legyen, hogy a fordulás zavartalanul történhessen. A vonólánc 15 mm-es gömbölyű vasból készült vaslánc. A Hortobágyi Állami Gazdaságban már több ilyen hátravontatású vetőgép működik és teljesítményük elérte a napi 55-60 kát. A vetőgép mellett alkalmazott személyzet változó mértékben dolgozik, mert a traktor gyorsjárása miatt fordulónkénti váltás szükséges.

ITT A LEGUJABB PARASZTTALALMÁNY: NYOLCFELE SZERSZÁM EGY NYELEN

Az ezermester Lengyel Andor egyetemes kéziszerszámot szerkesztett, mely egyetlen nyelven nyolcféle szerzámot egyesített. Az általános nyelvre azt szereltük fel, amelyikkel éppen dolgozni akarunk. Egyszerre kivihetjük kezünkben a mezőre az ásót, kapát, kaszát, lapátot villát, gerebtyét, sarabolót, stb. Sok járadtságot takarít meg Lengyel Andor egyetemes kéziszerszáma.

Emellett jelentékeny nyersanyag megkísérletet érünk el az új találmánnyal. Nyolc szerzámhoz eddig nyolc nyel kellett. Most csak egy. Fában szegény országunk számára ez nem megvetendő előny!

Megkérdeztük Lengyel gazdát, mennyibe kerülne az új kéziszerszám, ha nagyban gyártanák. Azt mondja, 50-60 forintból kikerülne az ára.

Az érdekes találmányt szakértő bizottság vizsgálja meg, s ha valóban érdemes a gyártásra, nem sokára bárhol vásárolhatunk belőle.

Terjed a minőség-brigád mozgalom

Fegyenko propagandista (Dnyepetrovcsk) előadást tartott az ifjúmunkásoknak Csutkih kezdeményezéséről. Néhány nap múlva az ifjúság három kiváló minőségű termelőbrigádot szervezett és a komszomolista kezdeményezésére hamarosan valamennyi munkaterületen hasonló brigádokat alakítottak. Így terjed Csutkih kezdeményezése, a kiváló minőség-brigád mozgalma.

A DEBRECZEN jelenti:

Tegnap zárult az egyetemi év és ezen a napon harminc jogi doktort avattak a jog- és államtudományok doktorává. Ez az avatás nemcsak az esztendőben utolsó, hanem a debreceni jogtudományi kar életében is, mert miniszteri rendelet értelmében a jogi fakultás ebben az esztendőben megszűnik a debreceni egyetemen. A hallgatók tegnap búcsút vettek a jogi kar professzoraitól, majd felavatták a következő doktorokat:

Kövendi Gyula, Paksj István, Patáki Béla, Mikita Sándor, Puske Géza, Baráthy Béla, Bakonyi Géza, Ferenczi József, Dunka Sándor, Császár Ferenc, Balla László, Nagy Béla, Sziklai István, Széll Sándor, Birtalan Sándor, Páncél Dénes, Létaj László, Székely József, Papp Jenő, Kántor László, Vas Boldizsár, Vékony Lajos, Eles Gyula, Székely Károly, Mérgon Ferenc szigorlókat a jog és államtudomány, Nagy Árpád szigorlót a jogtudomány, Gruber István és Kutas István szigorlókat az államtudomány doktorává avatták.

Ertesültünk róla, hogy a város helyreállította a Néprajzi múzeumot. A néprajzi múzeum a háború alatt megrongálódott azonban szerencsére csak az épület sérült meg és a berendezés megmaradt. Most 40 ezer forintos költséggel az épü-

letet helyreállították belül kitározzák és kicsinosítják és még ebben az évben megnyitják a közönség előtt.

Szentessi János segédszínész aki régebben, mint kőművesként dolgozott sikerrel letette a színházi vizsgát. Behívót kapott a budapesti színházi főiskolára így már szeptemberben elutazik Debrecenből. Szentessi János fiatal tavalai a Csokonai Színházban jelentősebb szerepekhez is jutott tehetsége nagy jövőt ígér a színi pályán.

Hatalmas kulturális esemény lesz Debrecennek a hős lenini Komszomol fiatalok kultúrcsoportjának vasárnapi vendégszerelése. Ertesültünk szerint a hatvan tagú kultúrcsoport vasárnap délelőtt 11 órakor érkezik autóbusszokon a városba itt az Arany Bika előtt népes küldöttség fogadja őket, majd közös ebéd lesz, és utána három órákot kezdetét veszi az első műsor az Arany Bika dísztermében. A vendégek második műsora is annak ennek megtartására este kilenc órakor kerül sor ugyancsak a Bika dísztermében. A Komszomol ifjak művésztalálkozását nagy lelkesedéssel és szeretettel várja Debrecen népe.

Jelenkezés a Honvéd Kollégiumba való felvételre

Jelenkezésre hívom fel mindazokat az egyetemi (főiskolai) hallgatókat (mérnök, orvos, jogász, bölcsész, állatorvos, gyógyszerész, karmester, karnagy), kik egyetemi (főiskolai) tanulmányaik elvégzése után a honvédség hivatásos szakszolgálatos állományába szeretnének kerülni. Kérvegyük csak azok az egyetemi (főiskolai) hallgatók nyújtsák be, akik jelenleg 2., 3., illetve 4. évfolyamot végzik, legalább általános jó eredménnyel. A kérvényeket önéletrajzzal együtt hozzám címezve a Honvéd Kollégium Parancsnokságára, Budapest, Ulloi út, kell eljuttatni. Beküldési határidő: 1949 szeptember 7.

Részletes tájékoztatás a felvételekre vonatkozólag a Honvéd Kollégium Parancsnoksága ad. Budapest, 1949 augusztus 27.

Farkas Mihály vezérrezdese honvédelmi miniszter.

A munkásifjúság színe-java jelentkezik a honvédtisztképző akadémiára

Farkas Mihály honvédelmi miniszternek az ifjúsághoz intézett felhívását hátrajáró lelkesedéssel fogadta az egész ország fiatalai. Felhívás nyomán a munkásifjak színe-java jelenkezik a honvéd tisztképző akadémiákra. Tagja legyen annak a hadseregnek, amely a magyar dolgozó nép zavartalan életét és hatalmas építő munkájának eddigi eredményeit védelmezi. A munkásifjúság bizonyította, a tudatában van annak hogy ővé a dolgozóké az ország és sajátját védelmezi akkor, amikor a dolgozók szabadsága és békeje élete fölött öröklik. A fiatalok lelkesedéséről tanuskodnak Vörös Csepel ifjúmunkásai, akik alig hogy meghallották a felhívást, lázas igyekezettel versengtek, hogy bebizonyítsák: méltók a tisztképző iskolára. A WM üzemi alapszerveinek fiatalai külön-külön jelelik ki az ifjúmunkásokat, akik úgy a termelésben, mint az ifjúság mozgalmi életében legkiválóbb munkát végeznek. Ezekből az ifjúmunkásokból kerülnek majd ki Vörös Csepel 400 legkiválóbb munkásfiataljai, akikből a magyar néphadsereg új tisztjei lesznek.

Nem vágta le kötélről az életuntat - nem hívott mentőket - bíróság elé kerül

Érdekes ügyet tárgyal ma, csütörtökön reggel 9 órakor a debreceni törvényszék büntetőtanácsa Dr. Szarukán József elnöke alatt. A vádlót: Békési István pékség, debreceni, Erzsébet utca 35. szám alatti lakos, akit baleset áldozatának cserbenhagyásával elkövetett vétségével vádol az államügyészség.

Békési egy házban, egy lakásban lakott Tóth Istvánnal debreceni aszonnnyal, aki ez év márciusában öngyilkosságot követett el, nyakkendővel felakasztotta magát a fogsárra. Ejjel 4 óra 15 perckor követte el az öngyilkosságot. Békési észrevette, hogy Tóthné felakasztotta magát, azonban nem vágta le az életuntat, nem is értesítette a mentő-

ket, sem a házbelieket, hanem körképpárra ült és elhajott.

Az orvosi vélemény szerint a halál 4 óra 30 perckor következett be, tehát Békési, ha azonnal levágta volna az életuntat, megmenhette volna az életnek. De megakadályozhatta volna az öngyilkosságot, ha a házbelieket vagy szomszédokat értesíti.

A baleset áldozatának cserbenhagyásával elkövetett bűnetet a múlt évben hozott új törvény alapján büntetik. Eddig csak a 6. baleset, gázolás stb. áldozatának cserbenhagyása miatt került bíróság elé vádlóit: most tárgyal elsősorban olyan ügyet a bíróság, ahol egy öngyilkosság megakadályozásának elmulasztása a vád.

Terjed a sztrájk Finnországban

A finn dolgozók harca a béremelésért egyre újabb iparágakra terjed ki. Tampereon, Finnország második legnagyobb ipari központjában a fémipari munkások kezdeményezésére hamarosan valamennyi munkaterületen hasonló brigádokat alakítottak. Így terjed Csutkih kezdeményezése, a kiváló minőség-brigád mozgalma.

stinkij vasutasok is béremelési ultimátumot adtak át, amely ké. hét. múlva jár le.

A svéd kommunista párt stockholmi szervezete a svéd fővárosban tömeggyűlés rendezett. Az ott elfogadott határozat felszólítja Svédország minden dolgozóját: tettekkel valóban meg kell vállalni szolidaritást.

Értesítjük Olvasóinkat,

hogy Kiadóhivatalunkban az alábbi lapok legfrissebb számai már a megjelenésük napján kaphatók:

MAGYAR KÖZLÖNY
O. M. B. KÖZLÖNY
IPARI ÉRTESSŐ

KERT ÉS SZŐLŐ
KÖZGAZDASÁGI ÉRTESSŐ
MAGYAR MEZŐGAZDASÁG

A dolgozó nép lelkesedése kíséri hajdúmegyei körútján a koreai, finn és indonéz küldötteket

Alig néhány pillanattal előbb érkeztek Hajdúszoboszlóra és máris tudjuk: merre kell mennünk. A hős gyarmati népek fiataljai a SZIT házának nagytérmebe vannak és felszólalnak a ma esti kultúrmasorán.

Haralmas embertömeg ostromolja a bejáratokat, minél többen ott szeretnének lenni ezen az esten, ahol azoknak a beszédét hallhatják, akik sajátmaguk is nemrég még fegyverrel a kezükben harcoltak az imperialisták elnyomó politikája ellen a hátsóindiai gyarmatokon.

Nagy taps fogadja a felvezető koreai küldötteket,

akik beszámolójukban elmondják, milyen kérelmetlen kizsákmányoló hadjáratot folytattak az imperialisták Korea népével szemben. A szavak nyomán felvonulnak előtűnik a profitházi tőkésiek, felütnak a patszolgásozók tartott koreai nép bambuszbot és sárból összerakott nyomonrúgó kanyhói, ahol a bentlakók robotmunka és fizetésképen sokszor éhínség vár.

A súlyosan vádolt szavak hallására átalakul a közönség arca. Azok is, akik azzal a gondolattal jöttek ide, hogy exotikumot, érdekességet látnak, elkomolyodnak és közelebb kerülnek gondolatban a kiküldöttekhez. Már a szobor dögért az imperialista kizsákmányolók ellen hurokoló fiatal hősök látják bennük, akik megannyi nehézség árán is magasra emelik a proletár nemzetköziség zászlaját a lávoni hátsóindiai világrészekre, ahol eddig a színesek a paraszadalom számkivetettjei, a férbrendű faj patszolgái voltak.

A beszéd végén egyszerre egy emberként szakad fel a hallgatóságból az éljenzés, de a lelkesedés nem áll meg ezen a pontos, tovább halad és az előlők az emelvényre lépve vállukra emelik a hős gyarmati népek küldötteit, miközben a tömeg zúgása kiáltásokká erősödik. Szó!... Rákosi!... Szabadság!... Minden nyelven érthető, minden nép nyelvén egyet jelent. Békét, munkát, ki nyert!

És így megy ez sorra, amerre a küldöttek elmennek. Nádudvar újra a Népház előtti térre vonul. Többen, sokkal többen, mint kétszáz szorongóan egymás mellett és úgy lesik a szót, a kiküldöttek szájáról és a meg-megújuló éljenzés és a felszólaló típusok bizonyítják, hogy a nádudvariak is megértik a gyarmati népek célkitűzéseit, hogy együttérzőnek vannak és a munka frontján gondolatikban ott fog végigvonulni az érzés: Evtől is nemcsak sajátmagunkat, az ő harcukat is erősítjük.

Tegnap a csoport már a Hortobágyon nézte végig a magyar mezőgazdaság hatalmas arányú fejlődését, az Állami Gazdaságban. Nem győztek betelni a nyugtázni képesített mezőgazdaság gyönyörű teljesítményével, az öntözőkkel, traktorokkal, ragyogóan tiszta munkaslakásokkal.

— Nem tudunk sehova sem menni — mondot a az egyik ki-

küldött —, hogy ne gondoljunk magunkban arra, hogy nálunk milyen messze vagyunk még ettől. Később emlékezés ez de hasznos. Több erő és keménysége: ad a harchoz, melyet hazatérve az itt szerzett gazdag tapasztalatok alapján szilárdan folytatunk.

A csoport tegnap visszaérkezett Debrecenbe. Csatlakoztak a debreceni csoportokhoz, melyek a Vagongyárat látogatta meg, ahol a tanulságos üzemlátogatás után közös ebédet vettek részt a Vagongyár pompás üzeml élkezőjében és a délután folyamán részt-

vettek a felszólaltak a Vénkert SzIT szervezet taggyűlésén. Este együtt vettek részt az állspáni hivatalban rendezett fogadáson, melynek ismertetésére még bővebben visszatérünk.

Ma reggel hat óra az indulás időpontja. Mire ezek a sorok napvilágot látnak, sok kilométerre maguk mögött hagyták Debrecen a gyarmati ifjúság küldöttei. De harcunkat továbbra is együtt folytatjuk a munka és a béke frontján.

A Szovjetunió bíróságai és ügyészségei

Az orosz történelem legjobbjai élesen elítélték a cárizmus idején működő, önkényuralmat kiszolgáló reakciós orosz bíróságokat. Tolsztoj „Feltámadás”-a hű képet rajzol az akkori bíróságok álnokságáról és képmutatásáról.

Az Októberi Forradalom után a szovjet állam egyik főfeladata az új, valóban demokratikus, valóban független, valóban szabad szovjet bíróság megszervezése volt. Az új bíróságok, amelyek a szovjetállam dolgozóinak jogát és érdekét védelmezték, hamar tekintélyt és népszerűséget szereztek a nép előtt.

A Szovjetunió alkotmánya lerögzíti azokat az alapelveket, amelyek a szovjet igazságügyi szervek: bíróságok és ügyészségek felépülnek. A bíróságok demokratizmusra mindenképpel abban jut kifejezésre, hogy minden szovjetember számára egységes ítélkező fórumot jelentenek. A bíróságok tagjai, az ügyek többségét tárgyaló néptörvényszék bírái a helyi közélet polgárai választják meg általános, közvetlen egyenlő és titkos szavazással. A fellebbezési bíróságok tagjait is választják.

A szovjet bíróságok ritka kivétellel nyilvánosan tárgyalnak. Az ügyek elbírálásában választott ülnökök is részt vesznek. Ezek a bírák valamennyi jogát gyakorolják.

A Szovjetunió alkotmánya szerint minden vádlottnak joga van védelemre, szabadon választhat védőt magának, de ha akarja, személyesen is védheti magát. A szovjet igazságszolgáltatás szellemét nagyszerűen tükrözi az alkotmány 112. szakasza: Eszerint: „A bírák függetlenek és csupán a törvénynek vannak alávetve.” Ez annyit jelent, hogy semmiféle személyes hivatali vagy egyéb befolyás nem lehet hatással a bíróságok ítélhetőségeire. A bírákat csak a tényállás és saját lelkiismeretük irányíthatja.

A SZOVJET JOGRENDSZER VEDŐI A DOLGOZÓK TULAJDONÁT

A Szovjetunióban a bírák és az ügyészek tekintélyes, népszerű emberek. A szovjetemberek bizalommal fordulnak az ügyészekhez, ha úgy érzik, hogy jogjaikban megsértették. A Szovjetunió Alkotmánya a Szovjetunió főügyésze bízta a legfelsőbb felügyeletet afelől,

hogy a törvényeket a minisztériumok, az aljuk rendelt intézmények és a szovjet dolgozók betartják.

A Szovjetunió jogrendszere fokozott védelemben részesíti a személyi tulajdon. Hasonlóképpen védelmezi a szovjet jog a társadalmi tulajdon. Kiméltlenül meglorol minden olyan bűntettet, amely a szolgálatilag, bérleti szerződés alapján átadott vagyonok, vagy egyéb tulajdon jogtalan elsajátítására irányul.

A törvény kimondja, hogy az állami vállalatok, kolhozok és szövetkezetek vagyonának: a társadalmi tulajdon védelméről fokozottan gondoskodik. A szocialista törvény kimondja, hogy a közönség tulajdona elleni bűntetteket a szovjet rendszer aláaknázására irányuló merényletnek tekinti és a legsúlyosabb büntények közé sorozza.

Az állami intézmények, vállalatok, szövetkezetek, társadalmi szervezetek megkötéséért először egyévi börtönbüntetéssel sújtják. Három hónapig terjedő javító kényszermunkát von maga után a magán személyek kisebb mérvű meglopása. A dolgozók vagyonának szándékos rongálásáért hat hónapig tartó javító kényszermunka, vagy 500 rubelig terjedő pénzbüntetés jár. A szovjet jogrendszer védelme biztonságot jelent a közönségi tulajdonnak és az egyének tulajdonának egyaránt!

MI A VADLOTT JOGA A SZOVJETUNIOBAN?

A legtöbb országban a védőválasztás jogát csak a perrendtartás biztosítja. A Szovjetunió alkotmánya ezzel szemben teljes biztosítékot nyújt a védőválasztás jogára az ország valamennyi törvényeséke előtt. A szovjet bírásokodás abban is különbözik a legtöbb ország bírásokodásától, hogy ott akár a panaszos, akár a vádlott, közvetlenül érintkezhetik a törvényszékekkel és amennyiben úgy kívánja, maga is képviselheti ügyét, vagy saját maga láthatja el védelmét.

Ha a vádlott kiskorú, vagy valamilyen testi hibában szenved, és így nem jelölheti meg védőjét, a szovjet törvényszék gondoskodik védőjének kirendeléséről. A vádlott egyébként kétszer is felszólalhat ügyében. Egyszer, saját védőjének, másodszer pedig a vádlott utolsó szava jogán.

Kereskedelmi nyomtatványokat a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt.-től
— Bajcsy-Zsilinszky-utca 1. Bikabérbáz. —

Értesítjük Olvasóinkat,

hogy régi kívánságukat teljesítve hirdetési és előfizetési osztályunkat szélesebb alapokra fektettük.

Az alábbi lapok részére veszünk fel hirdetéseket és előfizetéseket:

Dolgozók Világlapja	1 óra 4.—	Autó	1 óra 3.—
Képes Figyelő	5.—	Magyar Mezőgazdaság	2.—
Köznevelés	4.—	Magyar Közlöny	37.50
Asszonyok	2.—	Forum	negyed évre 7.50
Színház és Mozi	5.—	Kert és Szőlő	9.—
Élet és Tudomány	3.—	Ipari Értelítő	30.—
Magyar Rádió	4.—	Közgazdasági Értelítő	25.—
		O. M. B. Közlöny	25.—

Ezzel az átszervezésünkkel is olvasóink kényelmét kívánjuk szolgálni.

Tíz évvel ezelőtt

robbant ki a második világháború. Tíz esztendője, hogy a fasiszta örület lángba és vérbe borította a világot s az elmúlt egy évtized alig volt elegendő arra, hogy szám-bavehessük a háború szörnyű pusztítását. Egész számban hetven millió halott, nem kevesebb, mint ötvenmillió rombadöntött középület és lakóház esett az örvénygő fasiszmus által felidézett háború áldozatává. És ki tudja, hol állt volna meg Hitler vandál hadigépezete, ha a nagy szovjet nép Sztálingrádnál és a győzelmes hadjárat megannyi dicsőséges csatájában újtát nem állja a fasiszmusnak

A szovjet hadsereg azonban özszeroppantotta a fasiszmus gerincét és nemcsak saját hazáját szabadította fel, hanem többévszázados

leudális, kapitalista elnyomó alattnyógó népek számára is meghozta a szabadságot. S a felszabadított népek, melyekre nem hullott rá a hitleri hagyományok és fasiszta politika örökösöként egyre nyitlabban fellépő angolszász imperialista hatalmak árnyéka, tudtak és élnek ezzel a szabadsággal. Nemcsak a romokat takarították el, hanem hozzákezdtek új, szabad világunk felépítéséhez s egyben sziklálal keményebb frontot alakítottak az imperialista háborúra úszítók ellen. A háború kitérésének tizedik évfordulója a fasiszmust legyőző Szovjetuniót ünnepli a szabad emberiség, mely világosan látja, hogy egy újabb világégés szörnyűségétől csak az erős, hatalmas Szovjetunió következetes békepolitikája mentheti meg a világot.

KULTURÁLIS ÚRJÁRAT

Hogyan lesz majd valóság a debreceni Nagyerdőn a Szentiván-éji álom?

Ott ahol a Kossuth kollégiummal szemben egy gyalogösvény vagy keresztül a Vigadó irányába egy tisztas van a Nagyerdő Szép hatalmas tisztás, büszke törzsi sudár fenyőfák határolják, melyek csak lens 15 méter magasságban nyitnak lombot. Alkonyatkor mint a karácsonyi gyertyák sziporkáznak át tülbombákon a csillagok. Domb emelkedik és lejtő, és közbül a tágas térség. Háttérben az erdő zöld homályba burkolt mélysége, és kis patak nyírfahidddal. Festői környezet.

A Magyar Dolgozók Pártja várospolitikai bizottsága erre a helyre gondolt mikor javaslatot tett, hogy olyan szabadtéri színpadot építsenek Debrecennek, ahol a legnagyobb klasszikusok műveit is eleven környezetben adhatják elő. Nemcsak Shakespeare, Szentivánéji álom című művere gondolkodni, melynek előadására alig találhatnánk gyönyörűbb helyet sz-

badtéri színpadon, hanem azokra a tömegkultúrát szolgáló darabokra, melyek valóban kulturális értékek és olcsó giccses nyári operettek helyett nyújtanak szórakozást a közönségnek.

160 ezer forint az összeg, amibe a hatalmas háromemezes színpad felépítésére képes szabadtéri nézőtér és színpad kiépítése kerülni. Es a kiépítést meg lehet oldani úgy, hogy ahhoz egyetlen lának a kivágása sem szükséges. Így a színpad és a nézőtér nem bontja meg az erdő harmonikus képét.

Nagy örömmel üdvözöljük a város kulturális életében új színt hozó színpad felépítését, mely hatalmas kulturális versenyek megrendezését is lehetővé teszi és még nagyobb lépést jelent a tömegkultúra felé.

Hamarosan megindulnak az építkezések is, és jövőre pompás szabadtéri színpaddal rendelkezünk a Nagyerdőn.

A héten megkezdődik a vidéki színházak szervezkedése

Érdekes terv kiváló színészeink vendégfellépéseire

A budapesti színházak társulatainak megszervezése véget ért és állami színházaink teljes erővel hozzákezdnek az új évad munkájához. Azok a színészek, akik Budapestben ebben az évben nem jutottak szerződéshez, vidéki színházknál helyezkedhetnek el. Valószínűleg csütörtökre a vidéki színházak ügye véglegesen rendeződik azután rohamléptekkel megindult it is a társulatok szervezkedése.

Az új évadban már nem fordulhat elő, hogy egyes népszerűbb fővárosi színészek mammulogásziért vidéken vendégserpeljenek. A vidéki vendégserpelések a fővárosi színészek társadalmi munkában vállalták el. Eszerint legkiválóbb művészeink vidéki társulatokat fognak patronálni, ami azt jelenti, hogy nagyszerű budapesti szerepeiket — külön gázi nélkül — a vidék színházaiiban is el fogják néhányszor játszani.

A színészszervezetekkel kapcsolatban Jákó Pál, a Színész Szakszervezet főtitkára a követ-

kezőket mondta munkatársainknak:

— A budapesti Állami színházak ebben az évadban lényegesen több színészt szerződtek, mint a múltban. Majdnem minden színház nagyobb létszámú társulatot foglalkoztat, mint az elmúlt szezonban. Ezenkívül kibővült a rádió színtársulata és az Állami Bábszínház együttese is. Rövidesen megindulnak a tárgyalások a varietétkkal is a színészek elhelyezéséről.

— Az új évadban megszűnik a vendégserpelések eddigi rendszere is. Egyes színházaink, így az Úttörő Színház és Ifjúsági Színház és a Vidám Színház, amelyek kisebb társulattal dolgoznak, ha nagyobb személyzetű darabot kívánunk bemutatni, esteként vendégserpeléket is szerződtek. Ezzel elsősorban munkakalkulát kívánunk biztosítani általában színészeknek, másrészt szereplési lehetőséget kívánunk adni a többi színházak szerződött tagjainak.

Svéd-Raffay hangverseny

A város zenekedelő közönsége nem mindennapi érdeklődés jegyében várja Svéd Sándor és Raffay Erzsébet vasárnapi hangversenyét. Ez az érdeklődés mindenképpen méltó eseménynek szól: maga az est; műsora a legkényesebb igényeket is kielégítő összeállítású. Rosina és Figaro áriája és a duett Rossini, Sevillai borbély c. operájából a Torredor belépő, a hangverseny főbb számai. A két művész: Kulka János, a rendkívül tehetséges fiatal kar-nagy kísért.

Mindenestre: azok, akik részt vesznek a hangversenyen, ritka szépségű hangversenyt kapnak osztályrészként. Svéd Sándor a nyár folyamán több ízben szerepel a budapesti állatkerti Szabadtéri Színpad operaelőadásain és ara-

tott mindannyiszor forró sikert a hatalmas nézőter: kivétel nélkül minden estén mindannyiszor megtöltött közönség előtt. A ma este legnagyobb magyar baritonista — állítják, a világ első egyike — mos: van tudása teljében, és tudásához, művészetéhez mindenképpen méltó eddigi sok sikere és az a várakozás, amely debreceni vendégserpelését megelőzi.

Kedvezmény a Magyar Könyvbarátok Kultúregyesülete (agil részére. A vasárnapi Svéd Sándor hangversenyre a Könyvbarát-talok 25—40 százalékos kedvezményű jegyeket válthatnak az Idegenforgalmi Hivatalban vasárnap délig. Az esti pénztárnál kedvezményes jegy már nem kerül kiadásra.

SPORT

Óriási érdeklődés Moszkvában a Vasas-Torpedo mérkőzése iránt

A Szovjetunióban portyázó Vasas programja megváltozott. Nem tegnap délután, hanem budapesti időszámítás szerint ma délután 4 órakor kerül sor a nagy érdeklődéssel várt találkozóra. A Vasas vezetője már összeállította a Torpedo ellen kiálló csapatot: Turai - Lőrincz, Ullmann - Szilágyi II., Loránt, Kotász - Szabó III., Mező, Szilágyi I., Csepregi, Illovszky összeállításban vezeti fel a hazai csapatot a magyar együttes.

Repülő modellező élet Debrecenben

Egyre nő a száma azoknak az öntetelen és lazasan dolgozó debreceni repülőmodellezőknek, akik naponta valami kis repülőmodelleket, sőt naponta repülnek ki a nyulási repülőterre. Az érdeklődés iránt egyébként óriási az érdeklődés. Több mint másfél millió jegyigénylés jutott be, azonban a Moszkvai Dinamo pályán - ahol kor került a mérkőzésre - csupán

90.000 nézőt tudnak elhelyezni. Így csupán az érdeklődők 5-6 százaléka nehezi végig a mérkőzést.

A moszkvai rádió minden hullámhosszán helyszíni közvetítésben számol be az eseményekről, mozzanatairól, a sajtóban pedig kitűnő mérkőzési, 1-2 gólos Torpedo győzelmet jósolnak.

Az biztos, hogy a Vasasnak nem lesz könnyű dolga a szovjet együttes ellen, melynek játékát már Debrecenben is megcsodáltuk. Azonban bizva a magyar fiúk küzdelmi akarásában, tudásában, fejlett technikájában reméljük megállja helyét a magyar munkáscsapat a Torpedo ellen is.

Nagy e felelősségteljes munkát végzők itt az idomérőbiztosok, akik mint szakértők a gépeket ellenőrzik és repülésidejüket hitelesítik. Sajnos azonban a debreceniek nem nagyon érdeklődnek a repülőmodellezés iránt, hanem a repülőmodellezés iránt érdeklődnek, az régi civis maradvány, akiket nem érdekelt a tudomány fejlődése, csak a búza és a pénzszármok, de a modellezők mindent elkövetnek majd hogy az ahonnan idejüket szemből is első helyen álló repülőmodellezés Debrecen népet is érdekelté és mondják azt, hogy a repülőmodellezés gyermekjáték mert akik ilyet mond, az végtelemül tudatlan ember és főleg nem gonolozik.

Az elmúlt napokban jelenszerűséget tartottak a modellezők a nyulási repülőterén Molnár József és Csöbör, Ferenc központi idomérőbiztosok vezetésével, ahol nagyon szép és komoly eredményeket értek el.

Az eredmények a következőképpen alakultak: 1. Molnár József (Fazekas gimn.) 2. Molnár József (Fazekas gimn.) 3. Kovács Lajos László (Ref. gimn.) 4. Tóth Károly (Fazekas gimn.) 5. Kovács Lajos László (Fazekas gimn.) 6. Molnár József (Fazekas gimn.) 7. Molnár József (Fazekas gimn.) 8. Molnár József (Fazekas gimn.) 9. Molnár József (Fazekas gimn.) 10. Molnár József (Fazekas gimn.) 11. Molnár József (Fazekas gimn.) 12. Erdel János (Ref. gimn.) 13. Lovas László (Ref. gimn.)

A Fazekas Mihály gimnázium és a Ref. koll. gimnáziuma ismételten bebizonyította és megerősítette azt a tényt, hogy a debreceni modellezők országos viszonylatban is jó helyre kerültek.

A debreceni jelenszerűség párhuzamosan lesz megtartva a budapesti repülőnapon, Szeptember 4-én vasárnap délután 4 órakor kezdődik a sámsóni-úti katonai gyakorlóterem. Gyűlés az előző nap délután 9 órakor.

Jó Repülést!
Molnár József a jelenszerűség vezetője.

Olcsó helyárat az országos vidéki atlétikai bajnokságon

A debreceni Stadionban rendezik meg szombaton és vasárnap délután 4 órai kezdettel Magyarország 1949. évi vidéki atlétikai bajnokságát. Mire 246 nevezés érkezett az egyes kerületek közül. Déli 20 női, 50 férfi, Kelet 17 női, 42 férfi, Észak 12 női, 52 férfi, Dényugati 19 női, 24 férfi, Nyugat 8 női és 2 férfi versenyzőt indít el.

A Stadion talaját egyébként erre az alkalomra teljesen rendezték. Úgy a tufa - mint az ugrópályát kitűnő állapotban varja a versenyzőket, akiket a kollégiumokban helyeznek el. A célt is áthelyezték, a közönség az igazán végül megérkezett is közelebb, nézheti majd végig.

A MASZ szép tiszteletdíjjal adja a győzteseknek, a helyezettek pedig éremdíjazásban részesülnek. A kerületek közötti lövő pontverseny győztese pedig egy vándoréremmel jutalmazták.

A kerületi vezetők olcsó helyárat állapított meg. A látókat, az ülőhely egy forint lesz mindkét napon.

Ma két napos edzést tart a D. Lokomotív

Az NB I. küzdelmei alaposan felkészítik a Lokomotív kezdőit, edzést tartott. A játék hevében Rácz labáruházt szenvedett, sérülése azonban nem komoly és vasárnap játszhat. Egyébként a két napos edzést részt vett egy kapus is, aki megnyerte úgy a vezetőség mint a szakértők tetszését.

A csapat ma újabb edzést tart, majd vasárnap a KIOSZ ellen játékos barátságos mérkőzést a D. Lokomotív sporttelepen, ahol a Postás-Fehérgyarmat összejátszása is elő kerül.

Az NB III-ban vasárnap az újabb összejátszásokat bonyolítják le: Berettyóújfalui-Pladány, Postás-Fehérgyarmat, D. Lokomotív-Tiszalök, D. Leányfaló-D. Város, Karcag-Nyírbátor, Dombrád-Mándok, Nagykálló-Hajdúhadházi és Nyírmada-Balkány.

A KLASZ elnöksége elhatározta, hogy a szovjet sport népszerűsítése érdekében az egyesületek tagjainak előadásokat rendez, melyen ismereteket majd azokat a nagyzerű eredményeket, melyet a szovjet sportolók az utóbbi időkben értek el.

Szó van arról, hogy a VASOS vissza lép az NB III. bajnokságra. Hír szerint az egyesület a D. Lokomotívvel fuzionál.

Póldozot, a SZAC volt kapusát leigazolták a D. Lokomotívhoz. Egyébként újabb igazolások vannak a lát, határon.

Felhívás a KIOSZ válogatott tagjaihoz. Ma délután az alábbi játékosokkal a KIOSZ edzést tart a D. Lokomotív pályán 5 órai kezdettel: Szabó, Tóth (Asztalos), Grega (Cipész), Kovács, Mező, Dankó, Bojtor Szentzi (Elővezető), Deák, Jankó, Nyírszky, Juhász, dr. Gábor (Húzó), Laczko, Tóth (Kályha), Szenté, Szécsi, Nagy (Esztergályos), Mayer, Péterfy, Bíró (Szabó), Füle, Hauer (Timár), Barna Tóth (Vasas).

Kik vezetnek vasárnap mérkőzéseiket?

A Játékvezető Testületben tegnap elbeszéltek az 1949-50. bajnoki idény első fordulójának előírásait. Csúszán az NB III. Debrecen-Nyíregyházi csoportjában hiányzik még a külső, ezekre a mérkőzésekre ma küld játékvezetőket a JT bizottsága. Itt adjuk egyébként a játékvezetői listát:

NB I. Előre-SZAC: Tassi, Csepregi, Csöbör, Dankó, MATEOSZ-Ferenc, Sárosi, Kádár I., Újpest-Salgótarján: Sipos, MIK-Nagykanizsai MAORT: Harangzó, Kispál-Győr ETO: Szegedi Gy. Dorog-Szombathelyi Lokomotív: Hajdú.

NB II. Nyíregyházi VSE-Sátoraljaújváros: Takács, Miskolci MTE-Mátészalka: Kics.

Kerületi I. osztály: Polgár-Hajdú, Jörög: dr. Csaba (Havasi), Hajdú-Böszörményi Bozka SZIT-Tiszafüred Fülep (H), Óros, Sívágyó Búdenzent-mihály-Bujváros: Bíró István D. Előre-D. Famunások: László (Hor.), v. h. Koppány, D. MEMOSZ-D. Népb. Pásztor (Szőlősi Sorszegi), Sárutvári-B. MASZÓVOL: Csabán, Heródszói SZMTE-D. Lokomotív II.: Janis, Derecke-Hézvát: Ekli.

Villanyfényes ökölvívó mérkőzés

Debrecen két ökölvívó együttese vasárnap este 8 órai kezdettel a Sportklub udvarán villanyfény mellett utaznak meg egymással. A D. Lokomotív és a D. SZITE ökölvívói készülnek a kihívások mérkőzésére, melynek azonban a D. Lokomotív az esélyese.

Dobó Oláh Bacsó, Kertész Kovács Károly, Farkas, Harangzó, illetve Szász, Aradi, Kormos, Bodnár, Buczkó és a többiek le szerződés lépnek az olcsó helyáratok mellett megrendezésre kerülő összejátszásokon.

A kéki EPOSZ Sportegyesület vezetősége a D. Lokomotív NB I-es labdarúgócsapatát kérte fel a „keresztapa”-ságra, hogy ezáltal is minél jobban elhelyezze a munkás-paraszt egyéget.

A Fehérgyarmati portyázó magyar vízilabda válogatott az elmúlt nap Lyonban 17:1 arányú győzelmet aratott a helyi válogatott ellen.

A D. MASZÓVLET felhívja játékosait, hogy csütörtökön délután 5 órára a repülőterén levő pályán jelenjenek meg a Kefegvár elleni mérkőzésre.

Felkérlek az elővezetői szakszervezetet, hogy csütörtökön délután 5 órai VTK-pályán mérkőzést a MEFESZ pályán 5 órakor jelenjenek meg.

HNDSZ HÍREK

Kérjük az összes sportoló asszony, társakat és kulturálisokat, hogy a vasárnapi hajdúszoboszi kirándulás megkezdésére szerdán 6 órakor a központban jelenjenek meg.

Asszonyok ügye! Szeptember 4-én kirándulást rendezünk Szoboszióra. Résztvevői díj 250 Ft. Indulás reggel 7 órakor a központból. Visszatérés este 9 órakor.

Gsütörtöki nappali beosztások:

Városháza 4 ó: Simányi, Gerébtelep 6 ó: Mihályné, Homokkert 4 ó: Juhász Géza, HAV 5 ó: Balld Erika, Kosuth Ze 6 ó: Nagy Tiborné, Nyula 6 ó: Kise Gáborné Csapóker 1 ó: Goldmann Ilona, Vagonyvár 5 ó: Cere Lászlóné, Táncecs 7 ó: Kedvek Lajosné, Városi-nyomda 4 ó: Sipos Mária.

KIOSZ HÍREK

Felhívjuk a szikvizos szakosztály valamennyi tagját, hogy ma este 6 órakor az elővezetői szakszervezetben pontosan jelenjenek meg.

Felkérjük az iparostársakat, hogy a VIT találkozóhoz hazatérő kártársak fogadására ma 2 órakor gyűljekeznek a KIOSZ székében.

A KIOSZ szakközvetítői lenyképe, zse ügyben ma 7 órakor jelenjenek meg.

Felhívjuk a szakosztályi elnököket, szakosztályi felelősöket, a tiszosport vezetőket, hogy további értesítésig csak az elmaradt KIOSZ tagdíjakat adják. A szeptemberi tagdíjat egyenlőre ezúttal nem kell.

MSZT HÍREK

Szombathelyi úti 45-47. szám alatti helyiségekben a Hős Komszomolok életéről és munkájáról rendezett nagy sikerű Szovjet Ifjúság című képzőművészeti kiállítás.

A Társaság szeptember 15-én kezdettel orosz nyelvtanfolyamot rendez kezdők és haladók részére. Jelentkezni Vörö. Hadsereg-útja 45-47. Jelenlétek szeptember 7-én délután előzetes megbeszélést tartanak.

Közöljük tagjainkkal hogy könyvtárunkhol kedden, csütörtökön és szombaton este 6-8-ig kölcsönözhetnek könyveket.

Olvasótérünk egész nap nyitva. Pénteken este 8 órakor az orosz nyelv előlebből és munkájából merített vetítésképes előadás lesz. Belepodj nincs.

A Magyar-Szovjet Társaság vasárnap délután 6 órakor Gorkij ünneplést rendez. Belepodj nincs.

HAZASSAC LEVELEZÉS (1)

RENDES háziasszony megismerkedne házaság céljából józanleltu emberrel, öntentől ötvenötöt, cím a 934 adóban. 1-934

JANOSSY magánnyomozó irodája díszkártya, nyomoz, megfigyel, Virág utca 21. 1-543

ALLAS (2)

FŐZETUDÓ bentlakó mindennemű fogadók Kossuth u. 63. 2-1299

MAGÁNOS nő gazdasszony állást keres vidékre is megyék, cím Hajdúszoboszi Vaszvári Pál utca 15. 027 Kovács Péterné. 2-1350

GYERMEKISSASZONYT keresek délutánra, esetleg lakásért, Nemzeti Bank I. em. 3. 2-1521

MINDENES bejárónőt felvesszünk Kardos u. 17. 2-1517

Hirdetmény

A földművelésügyi miniszter rendelkezése alapján minden gazdálkodó köteles az 1949. évi öszi mezőgazdasági igazgatóság által megállapított vetéstervezet alapján a helyi népi bizottság által meghatalmazott területet búzával és rozssal bevetni. A rozst legkésőbb október hó 31-ig kell elvetni. Vetésre kat holdanként búzából legalább 100 kg tisztított és csávázott, rozsból pedig 90 kg tisztított vetőmagot kell felhasználni. Az öszi vetőszántási és vetési munkálatokat az öszi mélyszántás előtt kell teljesíteni. A tavasszal vetés alá kerülő szántóterületen a gazdálkodó köteles az öszi mélyszántást legkésőbb az 1949. évi december hó 15. napjáig elvégezni. Nem terjed ki az öszi mélyszántási kötelezettség azokra a fűtőhomok- és szikes területekre, amelyek felszántása alul a helyi népi bizottság javaslatára a mezőgazdasági igazgatóság felmentést ad. A felmentés iránti kérelmet a mezőgazdasági igazgatóságához címezve a népi bizottsághoz kell f. évi szeptember hó 10-ig írásban benyújtani.

Minden kettős lófogattal, illetve kettős ökröfogattal legalább 20 kat hold területet kell felszántani. Akiknek csak 1 ígavonó állata van a most megjelölt területnek felül köteles felszántani.

Az a gazdálkodó aki szántási és vetési kötelezettségének vonóerő vagy felszerelési tárgy hiányában nem tud eleget tenni, köteles ezt a város polgármesterének legkésőbb az 1949. évi szeptember hó 5. napjáig, az öszi mélyszántásra néve pedig az 1949. évi október hó 1. napjáig írásban bejelenteni.

Továbbá köteles minden gazdálkodó az 1949. évben termelt kukorica és napraforgótermést legkésőbb október hó 30. napjáig letörni és betakarítani, a visszamaradt szárrészeket pedig legkésőbb november hó 15-ig levágni és behordani, hogy az öszi mélyszántás akadálytalanul elvégezhető legyen.

Polgármester.

DÉFOSZ HÍREK

A DÉFOSZ kerétagozatja felhívja a szakértőket, hogy 1949. szeptember 4-én vasárnap reggel 8 óráig taggyűlést tart. Tagdíj, írás után a Szovjetunióból hazatérő ur

UJ rekami hencser, paplan eladó, Budai, Darabos u. 22. 5-1156

KARPITOSOK 6.79-es fofel kapható Busi-utca 14. 5-1095

EGY rekami eladó Kessai, út 9. 5-1516

JOMINOSÉGY Kombinált szobor eladó Molnár asztalosnál Miskolci u. 8. (Városi nyomda mellett). 6-1001

TERMSZNY ELEMISZER (8)

FÖLDIEPER palánta ananász és nagyszemű kapható Lehel u. 3. Újker. 9. 3. - 8-1174

ALLAT (9)

8 db bergsiri keresztetű hűthető malac eladó, Paszirta u. 5. 9-1355

HÉT darab 4 hónapos ezü. multánzótt malacok eladók Mikepércsi út 46. 9-1529

ÉPÍTÉSI ANYAG (10)

PALA, deszka, gerenda, víz, nyomáson prés ladó Szávay Gyula u. 39. sz. 10-1272

GERENDA 3-4-6 méter és 6-8 eladó, Domahidi u. 13. sz. 10-157

GÉP, MUSZER (11)

SZÖVŐSZÉK komplett felszereléssel eladó, Simonffy-út 6. 11-1255

JARMU (12)

ELADÓ 200 DKV vagy elcsereim 125-re, Vöröshad. sereg-útja 77. Cukrársz. 12-1025

ÜZLET AJANLAT (13)

SZÖVETET, bélésszűrt Bajla Balázstói Piac u. 43. Svec-tis-palota (kapu alatti). 15-911

ADAS-VETEL, VECYES (14)

KISMERETU Wertheim-kaszát keres megvételre a Lontzergető NY. Vörö. Hadsereg útja 67. 14-1513

Somo. André professzor kart besimolót az ott szerzett tapasztalatok és a szovjet kertészeti eredmények munkájáról. A taggyűlés és a beszámoló számháya a DÉFOSZ székében (Báthfány u. 1. sz. I. em.) lesz megtartva.

A DÉFOSZ helyi csoport titkársága felhívja azoknak a DÉFOSZ tagoknak figyelmét, akik körpárt frakkat, hogy a DÉFOSZ helyi szervezetének hivatalos helyiségében (Báthfány u. 1. sz. I. emelet) korpa utalványát aonnal jelentkezzenek. Tagdíj könyvét mindenki hozza magával.

SZERVEZETI HÍREK

Haztartási alkalmozottak rendkívül nagygyűlést tartanak csütörtökön délután 5 órakor Arany János u. 2. I. ajtó, jobbra.

Felhívjuk azokat a kereskedelmi, vállalkozókat, akik a KAOSZ SE tit. balticsapatában akarnak játszani azok szeptember 2-án ó. 7 órakor a szakszervezeti székében megbeszélésre, a gett leltéren jelenjenek meg.

A kereskedelmi alkalmozottak szakszervezete valamennyi tagját, hogy szombaton délután szakszervezeti napot tartunk mindenki leltéren jelenjen meg. Felkérlek az utca- és háztömbzonalokat, hogy a jegyekkel legkésőbb szeptember hó 2-án délután 5 órai ezámoljanak el és a értékekre vonatkozó rendeleti nyomtatványokat a tombizalmiak vegyék el sürgösen.

KISKERESKEDŐK EGYESULETE, MINT A KIOSZ TAGJA KOZELMÉNYE

Összes KIOSZ tagok figyelmébe! Debrecenben keresztül ma délután 4 órakor a kínai, vietnami mongol és a korreai ifjúságnak azok a kiküldöttel akik a Világügyi Találkozózták részt. Az állomásom Debrecen város valamennyi tömegszervezete támogatásával bonyolítja az utazást. Ujakkor, mertie kéjük kártaizalmak, hogy ma 2 órakor, gyűljekezzenek a KIOSZ udvarán, ahonnan zászlókat, transzparensekkel és virágokkal vonulunk fel. Mindenki megjelölés kötelező. Csaldátagokat ezívesen kárjuk.

Vitézek és Hősök című színmű előadása a KIOSZ-ban. Előadja az MDP Beiváros III. pártiszervezet kultúscsoportja. Szombaton este 8 órakor tanács egybekövete, vasárnap este 8 óra, kor tánc nélkül. Az érdeklődőnek a hivatalos szakszervezetek vezetői adnak fevilágosítást.

Felhívjuk a KIOSZ kerekpárta reniüköz tagjait, hogy nyilvántartásba vétel vezett jelentkezzenek a KIOSZ-ba szeptember 4-ig.

Füszerkereskedők figyelmébe! - Nyomtatás u. 9. sz. alatti szobában 6-8-ig tartunk hivatalos órái. Tüze- és építészanyagkereskedők adokozási tagjai augusztus 10-ig forgalmukról bevallásukat 5-ig, helybe de ig. okvetlenül adják be. Barátságosok feltétlenül tesszenek.

A KIOSZ Szabad Nép Baráti Kört a Vörö. Hadsereg útja 8. sz. alatti ma este 8 órakor ülést tart.

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba 2 férfi bútor kiadó, Bethlen u. 57. 5. emeletén. 16-1524

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással, központi fűtésű kiadó, Perczel Báthfány u. 17-19. 16-1524

KÜLÖNBEJÁRATU bútorozott szoba egyenru bútor, azonnali beköltözésre. Bákai u. 43. 16-1522

ÜZLET (16)

RAKTARHELYISÉG nagy világos tiszta a Bika épületben kiadó, cím a kiadóban. 18-904

ASZTALOSMÉRLEK eladó két szerszámokkal, 6000 Széchenyi u. 6. Jégkékny. részleada, Kertészvárosi rész. 9. 4. - 18-1277

FORGALMAS háttérrel 10 utvonalon lakásnak, bentle, üzlet, vendéglő, csarda, étkezd, az adó. Gálcsanak. Baktázar 12. Tel: 41.60. 18-1110

HAZ, VILLA (19)

ELADÓ egy szoba, konyha, család ház gyümölcsös, azonnali beköltözésre. Hargyás u. 1. Nyulae 19-1249

INCATLANFORGALMI IRODA (22)

EGYMALOM utca 4. számú ház kedvező ártás mellett sürgösen kiadó. Bethlen u. 58. 22-1558

ELVESZETT (24)

SZOMBATON reggel retikülomet elveztettem, becsülettel megtalálta a parat tartja meg, az irakokat visszatadni szíveskedjen. Ruray papírüzletben Tóth-falussy-t. 24-1516

VASÁRNAP a hullámzórong hagyomány cseggelémot kérem Kisfaludy 43. al. 24-1528

KISGAZDA PART TISZANTULI NAPILAPJA Csekk száma: 936.510 Feliosz szerkesztő és kiadó: KISS ISTVAN